

COLOSCOPIE

(diabetespatiënten)

In deze folder geeft het Spijkenisse Medisch Centrum u algemene informatie over een coloscopie voor diabetespatiënten in ons ziekenhuis. Wij adviseren u deze informatie zorgvuldig te lezen. Indien voor u van toepassing zullen aanvullingen en/of wijzigingen op deze algemene informatie altijd door uw behandelend arts en/of de diabetesverpleegkundige aan u worden meegedeeld.

Uw afspraak

Datum en tijd _____

U dient zich te melden kamer 110 (uitslaapkamer MDL, 1^e verdieping). Let op: zorg dat u 30 minuten vóór uw afspraak aanwezig bent!

Wat is een coloscopie

Met een coloscopie wordt het slijmvlies aan de binnenkant van de dikke darm en eventueel het laatste stuk van de dunne darm onderzocht. Het onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van een coloscoop. Dit is een dunne flexibele slang voorzien van een lampje en kleine camera.

Doel van het onderzoek

Met dit onderzoek kan uw behandelend arts afwijkingen aan uw dikke darm en eventueel het laatste stuk van uw dunne darm opsporen. Ook kunnen via de coloscoop kleine ingrepen worden gedaan, zoals het verwijderen van kleine poliepen (grote poliepen kunnen in dit ziekenhuis niet verwijderd worden) of het stelpen van bloedingen. Verder kan op

deze manier weefsel worden weggenomen voor nader onderzoek (= biopsie).

Vorbereiding op het onderzoek

Een coloscopie wordt poliklinisch uitgevoerd.

Vertel in ieder geval vóór het onderzoek aan de verpleegkundige:

- of u zwanger bent.
- of u allergisch bent voor bepaalde medicijnen.
- welke medicijnen u gebruikt (bijvoorbeeld bloedverdunders, insuline, ijzertabletten).
- of u een longziekte, epilepsie of andere aandoening heeft.
- of u een hartafwijking en/of hartgebrek heeft.

U mag uw medicijnen innemen met een slokje water.

Ascal (acetylsalicylzuur) mag u innemen. Gebruikt u andere bloedverdunnende medicijnen, dan dient u dit te bespreken met de arts die deze voorgeschreven

heeft en/of met de verpleegkundige op het pre-sedatiespreekuur.

Ook zal het inname- en/of toedienings-schema van een aantal medicijnen tijdens de voorbereidingsperiode moeten worden aangepast. Uw behandelend arts zal dit met u bespreken. Neemt u uw medicijnen in ieder geval mee naar het ziekenhuis zodat u deze, indien nodig, na het onderzoek kunt innemen.

Het onderzoek vindt plaats op de Endoscopie-afdeling, route 109, eerste verdieping. Wij verzoeken u uw patiëntenkaart mee te nemen op de dag van het onderzoek en een actueel medicatie-overzicht, dat verkrijgbaar is bij uw apotheek. Wij adviseren u niet knellende en makkelijk zittende bovenkleding te dragen, een paar warme sokken mee te nemen en geen sieraden/piercings te dragen en/of waardevolle spullen mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis is niet aansprakelijk voor diefstal, vermissing of beschadiging van uw eigendommen.

Tevens verzoeken wij u geen nagellak en/of make-up te gebruiken omdat anders de controleapparatuur niet werkt. Ook ziet men aan de natuurlijke kleur van uw huid en nagels hoe uw lichamelijke conditie is.

Professioneel aangebrachte kunstnagels hoeven niet te worden verwijderd als deze **doorzichtig** zijn! Deze nagels mogen dus niet voorzien zijn van nagellak. **Zelf aangebrachte kunstnagels dienen wel verwijderd te worden!**

Voor het goed uitvoeren van dit onderzoek is het noodzakelijk dat uw

darmen helemaal schoon zijn. De voorbereiding hiervoor dient u in de dagen voorafgaand aan het onderzoek zelf thuis te doen en bestaat uit veel drinken, een vezelbeperkt dieet en het gebruik van laxeermiddelen (**zie bladzijden 6 t/m 11 voor uitgebreide instructies**). Het moment waarop u start met de laxeermiddelen is afhankelijk van het tijdstip waarop de coloscopie plaatsvindt en van het aan u voorgeschreven darmreinigingsmiddel.

Let op: houd rekening met eventueel verminderde effectiviteit van de anti-conceptiepil gedurende de periode van laxeren!

Het is belangrijk dat u de aanwijzingen voor deze voorbereiding goed opvolgt. Wanneer uw dikke darm niet goed schoon is kan de coloscopie niet plaatsvinden. Als dit pas blijkt tijdens de coloscopie, wordt het onderzoek stopgezet. Het onderzoek dient dan op een andere datum en na een hernieuwde darmreiniging opnieuw te worden uitgevoerd!

Toediening pijnstillende en rustgevende medicatie

Het onderzoek kan onaangenaam en/of pijnlijk zijn en daarom kunt u pijnstillende en rustgevende medicatie toegediend krijgen via een infuus. De hoeveelheid medicatie is afhankelijk van de mate waarin u last en/of pijn ervaart tijdens de ingreep. U wordt slaperig gemaakt, maar u bent niet volledig in slaap. Deze techniek wordt 'sedatie' genoemd, in de volksmond ook wel 'roesje'. Het betekent echter niet dat u niets van het onderzoek zult merken maar op deze wijze vinden de meeste mensen het onderzoek goed te doen en niet al te belastend.

Toediening van deze vorm van pijnstillende en/of rustgevende medicatie kent zelden complicaties. Soms kunt u “te slaperig” worden, waardoor onder andere uw ademhaling ontregeld kan raken. Dit kan gebeuren bij bijvoorbeeld een verhoogde gevoeligheid voor de toegediende medicatie. Uw behandelend arts en de aanwezige assistenten zullen uw situatie altijd scherp in de gaten houden en indien nodig adequaat handelen.

Begeleiding naar huis

Tot 24 uur na het onderzoek kunt u zich wat suf en slaperig voelen. Wij adviseren u dan ook in die periode niet zelf actief deel te nemen aan het verkeer en/of belangrijke beslissingen te nemen. Om die reden mag u na het onderzoek alleen onder begeleiding naar huis. Wij adviseren u de eerste 24 uur in de aanwezigheid van een volwassene te blijven. U dient zelf uw vervoer naar huis te regelen. Als u geen vervoer naar huis heeft, kan de verpleegkundige een taxi voor u bestellen. De kosten hiervan zijn voor uw eigen rekening. U dient echter ten alle tijden zelf te regelen dat een volwassene u in de taxi begeleidt.

Het onderzoek

Gedurende het onderzoek wordt u begeleid door uw behandelend arts en een verpleegkundige. Onderstaand een omschrijving van het onderzoek.

- U meldt zich bij de uitslaapkamer (kamer 110), op de eerste verdieping.
- Voor het onderzoek wordt een infuusnaaldje ingebracht ten behoeve van eventuele sedatie.
- Op de uitslaapkamer wordt u verzocht de onderste helft van uw lichaam te ontbloten en onder een laken op het onderzoeksbed te gaan liggen. U krijgt een 'knijpertje' op één van uw vingers of oren, waarmee tijdens het onderzoek uw hartslag en het zuurstofgehalte in uw bloed worden gecontroleerd. U krijgt tevens een band om uw arm om uw bloeddruk te meten.
- U wordt verzocht op uw linkerzij te gaan liggen. Indien afgesproken wordt via het infuusnaaldje een pijnstillend en rustgevend medicijn toegediend.
- Uw behandelend arts schuift de coloscoop voorzichtig in uw darm tot aan de aansluiting met de dunne darm. Het nemen van bochten van de darmen met de coloscoop kan pijnlijk zijn.
- Tijdens het onderzoek wordt lucht in de darm geblazen zodat de darm zich kan ontplooien. Soms is dit wat pijnlijk, als u een wind laat zakt de pijn meestal af.
- Vaak wordt tijdens het onderzoek aan u gevraagd van positie te veranderen bijvoorbeeld op uw rug te gaan liggen of op uw andere zij te draaien. Soms vraagt uw behandelend arts aan de verpleegkundige om met de handen druk uit te oefenen op bepaalde plaatsen van uw buik. Dit gebeurt om het onderzoek gemakkelijker en dus voor u prettiger te laten verlopen.
- Nadat het verste punt in de darmen is bereikt, trekt uw behandelend arts de coloscoop langzaam terug. Tijdens deze fase vindt de daadwerkelijke inspectie en eventuele behandeling plaats.
- Tijdens het terugtrekken van de coloscoop wordt de ingeblazen lucht zoveel mogelijk verwijderd.

Duur van de coloscopie

De coloscopie staat gepland voor 30 minuten. Indien een behandeling wordt uitgevoerd, zoals het verwijderen van poliepen, kan het onderzoek wat langer duren.

Na het onderzoek

Na het onderzoek wordt u naar een uitslaapkamer gebracht. Als u voldoende bent hersteld mag u na ongeveer 90 minuten onder begeleiding naar huis.

Na het onderzoek kunt u met name de eerste twee dagen last hebben van buikpijn en/of buikkrampen. Dit wordt veroorzaakt door de ingeblazen lucht. Hoe eerder u deze lucht kwijt raakt, des te eerder nemen de buikpijn en/of buikkrampen af. Dit gaat het beste als u op uw linkerkant ligt. Ook kunt u last hebben van een veranderd ontlastingspatroon.

Als tijdens het onderzoek kleine ingrepen zijn gedaan, kan het zijn dat u korte tijd een beetje bloed verliest via de anus.

Mogelijke complicaties

Een coloscopie is over het algemeen een veilig onderzoek. Zoals bij elk onderzoek kunnen echter complicaties optreden zoals

- een kleine kans op een (na)bloeding, die bijna altijd vanzelf weer stopt. Zelden dient om die reden een bloedtransfusie te worden gegeven of een spoedoperatie te worden uitgevoerd.
- een gaatje in de darm (= perforatie), met name na verwijdering van een poliep. Dit dient in de meeste gevallen operatief te worden hersteld. Dit komt echter zelden voor.

Mocht zich een van deze complicaties voordoen dan zult u naar een ander ziekenhuis gebracht worden.

Hoe meer ingrepen tijdens het onderzoek worden gedaan, hoe groter de kans op complicaties.

De behandelend arts die het onderzoek voorstelt, weegt altijd de kleine kans op dergelijke complicaties af tegen de voordelen van de belangrijke informatie die door de coloscopie wordt verkregen.

Indien na het onderzoek klachten optreden, bijvoorbeeld koorts, heftige buikpijn en/of buikkrampen of helder bloedverlies, neemt u dan **direct** contact op met uw behandelend arts via de medewerkers van de behandelpolikliniek. Zij zijn op werkdagen van 08.00 tot 16.30 uur bereikbaar op telefoonnummer (0181) 65 83 35.

Op andere dagen en tijden kunt u contact opnemen met de medewerkers van de receptie van het Spijkenisse Medisch Centrum. Zij zijn 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar op telefoonnummer (0181) 65 88 88. De medewerkers verbinden u door met de dienstdoende arts-assistent, die u verder helpt.

De uitslag

Uw behandelend arts zal de definitieve uitslag van het onderzoek met u bespreken als u voor controle komt. Indien het onderzoek is aangevraagd door uw huisarts, krijgt u de uitslag in de meeste gevallen direct voor hem/haar mee. Indien materiaal is afgenomen dat nog moet worden onderzocht, kan het 7-14 dagen duren voordat de uitslag bekend is.

Tot slot

Een aantal belangrijke punten nog op een rij.

- Begin vier dagen vóór het onderzoek met het vezelbeperkte dieet volgens de instructies.
- Drink de hoeveelheid voorgeschreven vloeistoffen volledig op volgens de instructies.
- Regel begeleiding naar huis.
- Wees 30 minuten voor uw afspraak aanwezig bij de uitslaapkamer (kamer 110) op de eerste verdieping. Te laat komen kan tot gevolg hebben dat uw onderzoek vertraging oploopt en in sommige gevallen dient een nieuwe afspraak gemaakt te worden. Wanneer u uw afspraak niet op tijd kunt halen neemt u dan direct contact op met de medewerkers van de Behandelpolikliniek via telefoonnummer (0181) 65 83 35.
- Neem een actueel medicatieoverzicht mee, dat verkrijgbaar is bij uw apotheek.
- Neem uw eigen medicatie mee, zodat u deze na het onderzoek in kunt nemen. Het is belangrijk dat u uw medicatie tegen een hoge bloeddruk en hartmedicatie 's morgens wel inneemt (plus eventuele pufjes)!

Neem in onderstaande gevallen zo snel mogelijk contact op met uw behandelend arts via de medewerkers van de Behandelpolikliniek.

- Wanneer u genoodzaakt bent om het onderzoek af te zeggen of te verzetten.
- Wanneer u vragen of problemen heeft met betrekking tot het dieet of het drinken van het darmreinigingsmiddel.
- Bij twijfel of uw darm na de voorbereiding wel echt 'schoon' is.
- Bij koorts, heftige buikpijn/buikkram-

pen of helder bloedverlies na de coloscopie.

Vragen?

Mocht u na het lezen van deze algemene informatie nog vragen hebben, stelt u die dan gerust aan uw behandelend arts of de verpleegkundige. De medewerkers van de Behandelpolikliniek zijn op werkdagen van 08.00 tot 16.30 uur bereikbaar via telefoonnummer (0181) 65 83 35.

Meer informatie

Kijk voor meer algemene informatie op:
www.mlds.nl
www.crohn-colitis.nl
www.voedingscentrum.nl

Vergoeding ziekenhuiszorg

Wij maken u er op attent, dat vergoeding van de kosten voor onderzoek of behandeling in het Spijkenisse Medisch Centrum afhankelijk is van uw zorgverzekeraar en de zorgpolis die u heeft afgesloten. Om verrassingen te voorkomen adviseren wij u contact op te nemen met uw zorgverzekeraar om na te gaan in hoeverre de kosten voor u worden vergoed.

Meer informatie leest u in de folder 'Ziekenhuiszorg: wat betaalt u?' op www.spijkenissemc.nl/folderoverzicht > item Algemeen en die tevens verkrijgbaar is bij de medewerkers van het ziekenhuis.

Kijk ook eens op www.dezorgnota.nl. Deze website biedt informatie over de zorgnota en de zorgkosten in het algemeen, geeft antwoord op veel gestelde vragen en geeft aan waar u met welke vraag terecht kunt.

INSTRUCTIES

Vezelbeperkt dieet

Vier dagen voor het geplande onderzoek start u met het vezelbeperkt dieet. Dit betekent dat u bepaalde vezelrijke voedingsbestanddelen **niet** mag eten.

Het betreft

- volkoren graanproducten zoals brood met zaden en volkorenbrood, volkoren en meergranen pasta en zilvervliesrijst.
- vezelige groenten zoals asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika's en rauwkost.
- bepaalde fruitsoorten zoals sinaas-appels, appels, ananas, grapefruit, mandarijnen, kiwi's, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten.
- noten, pinda's en zaden.

Richtlijnen voor vezelbeperkt dieet

Gelukkig zijn er ook veel voedingsbestanddelen die niet vezelrijk zijn en die u dus **wel** mag eten tijdens deze voorbereiding.

Het betreft

- broodmaaltijden zoals beschuit, wit of licht bruinbrood met margarine of boter, magere vleeswaren, kaas of smeerkaas, een gekookt ei, hagelslag, chocoladepasta, honing, stroop en jam zonder pitjes.
- zacht en rijp fruit (bijvoorbeeld banaan), fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil, appelmoes, vruchtenmoes.
- warme maaltijden zoals soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soep-balletjes (géén groenten), aardappelen, witte rijst, pasta,

macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel).

- gaar gekookte groenten zoals jonge bietjes, bloemkool, broccoli en worteltjes.
- desserts zoals vla, pudding, kwark of yoghurt.

Recept

Van uw behandelend arts heeft u een recept gekregen voor 2 laxeertabletten bisacodyl en voor het darmreinigingsmiddel Moviprep® (of in overleg een ander laxeermiddel).

Laxeermiddel

Twee dagen vóór het geplande onderzoek neemt u om 22:00 uur de twee tabletten bisacodyl in met een slokje water. Deze tabletten werken meestal pas na de nacht en hebben een laxerende werking. Als bijwerking kunnen darmkrampen ontstaan.

Darmreinigingsmiddel

Naast het laxeermiddel heeft u ook een darmreinigingsmiddel gekregen. Dit smaakt niet lekker maar **het is belangrijk dat u de voorgeschreven hoeveelheid vloeistof helemaal opdrinkt!** Bij inname van het darmreinigingsmiddel wordt de ontlasting steeds dunner tot uiteindelijk een licht gekleurde, waterige vloeistof.

De bijsluiter die u van de apotheek heeft ontvangen bij het darmreinigingsmiddel mag u ongelezen weggooien. Onderstaande instructies vervangen deze bijsluiter volledig.

Instructie voor de bereiding van Moviprep®

- U heeft bij de apotheek 1 doos met 2 verpakkingen gekregen.
- Iedere verpakking bevat een zakje A en een zakje B.
- U mengt 1 liter water met zakje A en zakje B (goed mengen!).
- Elke verpakking is goed voor 1 liter.
- Zie ook de gebruiksaanwijzing in de verpakking.

Tips voor het innemen van Moviprep®

- Drink het (ijs)koud uit de koelkast.
- Gebruik een rietje bij het drinken, zodat het wat verder in de mond komt.
- Drink de eerste liter niet te snel, neem hier 1-1½ uur de tijd voor.
- Om een nare smaak tegen te gaan kunt u tussendoor eventueel kauwgom gebruiken.
- Tussendoor mag u andere heldere vloeistoffen drinken.

Heldere vloeistoffen **zonder koolhydraten** zijn water, bouillon, thee/koffie zonder suiker en melk, light (fris)dranken zonder vruchtvlees, light limonadesiroop.

Heldere vloeistoffen **met koolhydraten** zijn

- koffie/thee met 1 klontje suiker (ca 4 gram).
- klein glaasje (150 ml) appelsap (ca 16 gram).
- groot glas (250 ml) (fris)drank zonder vruchtvlees (ca 26 gram).
- 35 ml limonadesiroop (ca 15 gram).
- klein waterijsje (ca 12 gram).
- 1 tablet Dextro energy druivensuiker (ca 3 gram).

Afhankelijk van het tijdstip van het onderzoek (vóór of ná 12.00 uur) dient u de voorbereiding en instructie op de

volgende pagina voor het reinigen van de darmen te volgen.

Onderzoek VÓÓR 12.00 UUR en voorbereiding met Moviprep®

Dag 1, datum:.....

- Vanaf 08.00 uur start u met het vezelbeperkt dieet dat u blijft volgen tot na de coloscopie.

Dag 2, datum:.....

- Vezelbeperkt dieet.

Dag 3, datum:.....

- Vezelbeperkt dieet.
- Om 22.00 uur neemt u de twee tabletten bisacodyl in.

Dag 4, datum:.....

- Vezelbeperkt dieet.
- Om 14.00 uur gebruikt u de laatste maaltijd.
- Om 17.00 uur start u met Moviprep®.
Let op: vanaf nu geen vast voedsel meer gebruiken, alleen heldere vloeistoffen!
- Tussen 17:00 uur en 18:30 uur drinkt u de eerste liter Moviprep®.
- Tussen 18.30 uur en 20.00 uur drinkt u 1 liter heldere vloeistof.

Dag 5, dag van het onderzoek

datum:.....

- Vijf uur voor het onderzoek drinkt u de tweede liter Moviprep. Dit drinkt u binnen een uur op. Start om uur.

- Na dit uur drinkt u nog een liter heldere vloeistof (bijvoorbeeld water, koffie en/of thee zonder melk, vruchtensap zonder pulp en heldere frisdranken zonder koolzuur, neutraal gekleurde sportdrank, heldere bouillon zonder vaste bestanddelen). Start om uur.
- Hierna blijft u nuchter tot aan het onderzoek. Nuchter vanaf uur.

Onderzoek NÁ 12.00 UUR en voorbereiding met Moviprep®

Dag 1, datum:.....

- Vanaf 08.00 uur start u met het vezelbeperkt dieet dat u blijft volgen tot na de coloscopie.

Dag 2, datum:.....

- Vezelbeperkt dieet.

Dag 3, datum:.....

- Vezelbeperkt dieet.
- Om 22.00 uur neemt u de twee tabletten bisacodyl in.

Dag 4, datum:.....

- Vezelbeperkt dieet.
- Om 17.00 uur gebruikt u de laatste maaltijd.
- Om 18.00 uur start u met de Moviprep®.

***Let op: vanaf nu geen vast voedsel
meer gebruiken, alleen heldere
vloeistoffen!***

- Tussen 18:00 uur en 19:30 uur drinkt u de eerste liter Moviprep®.
- Tussen 19:30 uur en 21:30 uur drinkt u tenminste 1 liter heldere vloeistof.

Dag 5, dag van het onderzoek

datum:.....

- Tussen 08:00 uur en 09:30 uur drinkt u de tweede liter Moviprep®.
- Tussen 09:30 uur en 10:30 uur drinkt u tenminste 1 liter heldere vloeistof.
- Na 10.30 uur drinkt u niets meer tot na de coloscopie.

Instructies voor TABLETAFHANKELIJKE diabetespatiënten

Onderzoek VÓÓR 12.00 UUR

1 dag vóór het onderzoek

Neem uw avonddosering tabletten **niet** in.

dag van het onderzoek

Neem uw ochtenddosering tabletten **niet** in. Deze neemt u pas in bij de eerstvolgende maaltijd **na** het onderzoek.

Instructies voor INSULINE-AFHANKELIJKE diabetespatiënten

1 dag vóór het onderzoek

Overdag houdt u uw normale dosering insuline aan. 's Avonds dosering volgens onderstaand schema.

Insulinesoort	Tijdstip	Dosering
kortwerkende insuline (novorapid, actrapid, humalog)	voor de avondmaaltijd	gebruikelijke dosering
langwerkende insuline (levemir, lantus, insulatard)	voor het slapen gaan	50% van de gebruikelijke dosering
mix-insuline (novomix, humalogmix)	voor de avondmaaltijd	75% van de gebruikelijke dosering

Onderzoek NÁ 12.00 uur

1 dag vóór het onderzoek

Neem uw avonddosering tabletten in bij de maaltijd van 17.00 uur.

dag van het onderzoek

Neem uw ochtenddosering tabletten **niet** in. Deze slaat u over. Bij de avondmaaltijd neemt u uw avonddosering weer in.

Het is verstandig om de dag vóór het onderzoek uw glucosewaarden minimaal om de vier (4) uur te controleren. De laatste controle voert u uit voor het slapen gaan.

Onderstaand een schema met acties bij controle voor het slapen gaan.

Tijdstip	Glucosewaarden	Actie
Controle voor de nacht	< 4,0 mmol	0,4 dl (= 2 cm) ranja met water - na 30 minuten glucosewaarden opnieuw controleren.
	< 6,0 mmol	2 glazen helder vruchtensap (bijvoorbeeld appelsap)
	Tussen 6,0 – 8,0 mmol	1 glas helder vruchtensap (bijvoorbeeld appelsap)
	> 8,0 mmol	goed, geen actie nodig
	> 15,0 mmol	indien mogelijk zelf bijregelen, anders contact opnemen met uw arts

Dag van het onderzoek

U spuit geen insuline totdat het onderzoek heeft plaatsgevonden. Het is verstandig uw glucosewaarden te meten als u opstaat. Wij adviseren u uw controleapparatuur mee te nemen naar de locatie waar het onderzoek plaatsvindt.

Na het onderzoek (tijdstip onderzoek vóór 12.00 uur)

Insulinesoort	Tijdstip	Dosering
kortwerkende insuline (novorapid, actrapid, humalog)	voor 1 ^e maaltijd na het onderzoek	gebruikelijke dosering
langwerkende insuline (levemir, lantus, insulatard)	voor 1 ^e maaltijd na het onderzoek	50% van de gebruikelijke dosering (indien vóór ontbijt wordt gespoten)
mix-insuline (novomix, humalogmix)	voor 1 ^e maaltijd na het onderzoek	50% van de gebruikelijke dosering
alle soorten insuline	alle andere maaltijden	gebruikelijke dosering

Na het onderzoek (tijdstip onderzoek ná 12.00 uur)

Insulinesoort	Tijdstip	Dosering
alle soorten insuline	voor de avondmaaltijd	gebruikelijke dosering hervatten
alle soorten insuline	voor het slapen gaan	gebruikelijke dosering hervatten
<i>Uitzondering</i>		
bij het éénmaal (1x) per dag 's ochtends spuiten	voor de avondmaaltijd	50% van de gebruikelijke dosering